

Rondetafel Chemische Industrie – Voortgang in het afgelopen jaar

Dit is een overzicht ten behoeve van de Rondetafel over het concurrentievermogen van de chemische industrie op 7 december 2015.

Toelichting: Kolom 1 geeft een overzicht van de acties die tijdens de Rondetafel van 17 november 2014 zijn overeengekomen. In kolom twee staat wat in gezamenlijkheid het afgelopen jaar van deze acties is gerealiseerd.

Afgesproken acties Rondetafel 2014	Realisatie / voortgang																				
<i>Energie</i>																					
Continuering maatregelen om gelijke speelveld voor EII met de direct omringende landen te borgen:																					
Het kabinet zal zich in Europa inzetten voor een betere werking van ETS-systeem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De Nederlandse standpuntbepaling ten aanzien van het Commissievoorstel 'Richtlijn bevorderen van kosteneffectieve en koolstofarme investeringen' (ETS) is september 2015 toegestuurd aan de Tweede Kamer. Nederland pleit hierin voor een goede balans tussen aanscherpen van het emissieplafond, de borging van de internationale concurrentiepositie van de industrie die gevoelig is voor koolstoflekkage en vereenvoudiging van het ETS. 																				
Inzet voor één Europese energiemarkt en verdere uitbreiding interconnectiecapaciteit door Tennet:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nederland zet zich in Europa in voor één Europese Energiemarkt. 																				
<i>Aan te leggen interconnectoren:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Op 22 mei 2015 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de ontwikkelingen van de Nederlandse elektriciteitsprijzen ten opzichte van de omringende landen. Het prijsverschil met de Duitse groothandelsmarkt zal naar verwachting afnemen tot circa €2/MWh in 2023. Dit komt door verbeterde koppeling met markten in andere lidstaten en implementatie van de afspraken uit het Energieakkoord. 																				
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Grens</th> <th style="text-align: left;">Interconnector</th> <th style="text-align: left;">Capaciteit (megawatt)</th> <th style="text-align: left;">Realisatie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Duitsland</i></td> <td>Doetinchem-Wesel (nieuw)</td> <td>1500</td> <td>2017</td> </tr> <tr> <td><i>Duitsland</i></td> <td>Meeden-Diele (uitbreiding)</td> <td>500</td> <td>2018</td> </tr> <tr> <td><i>Denemarken</i></td> <td>COBRA</td> <td>700</td> <td>2019</td> </tr> <tr> <td><i>België</i></td> <td>Kreekrak-Zandvliet</td> <td>700</td> <td>2016-19^[1]</td> </tr> </tbody> </table>	Grens	Interconnector	Capaciteit (megawatt)	Realisatie	<i>Duitsland</i>	Doetinchem-Wesel (nieuw)	1500	2017	<i>Duitsland</i>	Meeden-Diele (uitbreiding)	500	2018	<i>Denemarken</i>	COBRA	700	2019	<i>België</i>	Kreekrak-Zandvliet	700	2016-19 ^[1]	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Op 21 mei 2015 is het flow-based marktkoppelingssysteem ingevoerd. Met dit systeem kan nauwkeuriger berekend worden hoeveel interconnectiecapaciteit veilig vrijgegeven kan worden voor marktpartijen. Hierdoor zijn de grensoverschrijdende handelsmogelijkheden aanzienlijk vergroot.
Grens	Interconnector	Capaciteit (megawatt)	Realisatie																		
<i>Duitsland</i>	Doetinchem-Wesel (nieuw)	1500	2017																		
<i>Duitsland</i>	Meeden-Diele (uitbreiding)	500	2018																		
<i>Denemarken</i>	COBRA	700	2019																		
<i>België</i>	Kreekrak-Zandvliet	700	2016-19 ^[1]																		

^[1] In 2016 komt volgens planning 700 MW aan capaciteit voor de markt beschikbaar voor elektriciteitsstromen van Nederland naar België, in 2019 komt dezelfde capaciteit beschikbaar voor stromen van België naar Nederland.

<p>Stimulering energiebesparing EII. Het kabinet zal met de brancheverenigingen een raamwerk inrichten voor bedrijfsspecifieke afspraken, gericht op investeringen in energie-efficiëntie, die verder gaan dan de reguliere bedrijfsvoering (1-op-1 afspraken). Met de industrie wordt aan de hand van concrete investeringsprojecten bezien of aanvullend financieringsinstrumentarium van toegevoegde waarde is en hoe het bestaande (nationaal en Europees) financieringsinstrumentarium optimaal benut kan worden om deze investeringen in Nederland te realiseren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ In juni is een raamwerk voor één op één afspraken afgesloten. EZ is met diverse bedrijven in de chemische industrie in gesprek over mogelijke 1-op-1 afspraken. ➤ Een verkennersrapport eind 2015 over zijn bevindingen t.a.v. de vraag of het zinvol is een privaat gefinancierd revolverend fonds op te richten en zo ja, of dat ook haalbaar is. ➤ April 2015 is de warmtevisie gepresenteerd. Hierin kondigt het kabinet aan de komende jaren te stimuleren dat Nederlandse huizen en bedrijven minder door gas en meer door duurzame warmte en restwarmte worden verwarmd. Daarvoor zal het kabinet onder meer de wet- en regelgeving voor warmtelevering gaan hervormen.
<p>Aanpassingen in de SDE+ om de opwekking van duurzame proceswarmte te stimuleren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ In de SDE+ is per 1 januari 2015 een nieuwe categorie voor de productie van industriële stoom uit houtpellets opgenomen. ➤ Tevens is per 1 januari 2015 een nieuwe categorie opgenomen die het mogelijk maakt om een MEP-beschikking voor hernieuwbare elektriciteit uit thermische conversie van biomassa in te wisselen voor een SDE+ beschikking voor gecombineerde opwekking van elektriciteit en warmte. Mede dankzij deze omzetting zal de biomassa-centrale Bio Golden Raand (BGR) vanaf december 2016 naast duurzame elektriciteit ook duurzame stoom gaan produceren ten behoeve van het chemiecluster in Eemsdelta.
<p><u>Grondstoffen</u></p>	
<p>Een stimulering voor de hoogwaardige toepassing van biomassa als grondstof voor de chemische sector is er momenteel niet. Onderzocht zal worden wat de mogelijkheden zijn. Daarbij ligt het initiatief bij het bedrijfsleven zelf om aan te tonen wat nodig is.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het kabinet steunt en stimuleert recycling en de inzet van biomassa als grondstof voor de chemie en andere sectoren via programma's als biobased economy en Van afval naar grondstof (VANG). Instrumenten zijn onder meer onderzoek en innovatie, Green Deals en het kunststofketenakkoord. ➤ Door EZ en bedrijfsleven is een overzicht gemaakt van nieuwe businessplannen, het effect op CO2 reductie en de economische haalbaarheid om te bezien om financiële ondersteuning van biobased businessplannen wenselijk is.
<p><u>Clusterversterking</u></p>	
<p>De inzet van het kabinet t.a.v. de clusterversterking wordt voortgezet. De clusterversterking wordt gekoppeld met het (biobased) cluster Amsterdam. De inzet zal waar relevant verder gekoppeld worden aan andere sectoren zoals biobased, raffinage, energie, agrifood en ICT.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Voor het versterken van de Nederlandse chemische clusters is er intensief contact met de regio: Eemsdelta (Groningen), Rotterdam, Chemelot (Sittard-Geleen), Amsterdam, Emmen, Bergen op Zoom en Terneuzen. Via maatwerk zijn in de verschillende acties uitgevoerd, o.a.: ➤ Het Actieplan Eemsdelta op Stoom (2014) wordt momenteel

	<p>tot uitvoering gebracht. Dit heeft al geleid tot diverse investeringen in het cluster.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De Visie Chemelot 2025 wordt momenteel onder leiding van Emmo Meijer opgesteld. ➤ De werkgroep clusterversterking Rotterdam, onder leiding van Rein Willems, is november gestart. ➤ In de regio Emmen werkt de commissie Vollebregt/Alberda van Ekenstein in met bedrijven, Rijk en lokale overheden aan versterking van de economie in Zuid-Oost Drenthe en Noord-Oost Overijssel. Chemie en biobased/circulaire kansen worden hierin meegenomen (economisch actieplan medio 2016 gereed). ➤ In Zuidwest Nederland (Terneuzen/Bergen op Zoom) is het Smart Delta Resources (SDR) Platform actief om synergiemogelijkheden tussen energie- en grondstof intensieve industriële bedrijven in de Delta regio tot concrete business cases uit te werken. Volgend jaar worden, door intensieve publiek-private samenwerking, de eerste concrete resultaten verwacht. ➤ Samen met de regio's wordt de netwerkvorming van bedrijven rond biobased en circulair ondersteund. Noord4Bio verbindt chemie en agrobedrijven in het noorden. Biobased Delta verbindt bedrijven in Zuid/West Nederland.
<p>Waar mogelijk wordt de clusterbenadering uitgebreid in samenwerking met België en Duitsland</p>	<p>Zie: internationaal</p>
<p><i>Kennis, Innovatie en HCA</i></p>	
<p>Het is zaak nieuwe samenwerkingsverbanden te smeden tussen wetenschap en bedrijfsleven: hoe hechter en langduriger de samenwerking tussen beide hoe beter verankerd de chemie in Nederland is en hoe beter zij in staat is de internationale concurrentie – ook op wetenschappelijk gebied – aan te gaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Er is een innovatiecontract voor de chemische sector afgesloten voor 2016-17 met voor deze twee jaren een privaat commitment van € 58 miljoen en een publiek commitment van € 42 miljoen. ➤ Lancering van het Chemical Building Blocks Centre. Dit betreft een grote, meerjarige publiek-private samenwerking op het gebied van nieuwe chemische bouwstenen voor energiedragers, coatings, specialties en materialen. ➤ Het Smart Industry Fieldlab Campione is geopend. Doel van het Fieldlab is onderhoud 100% voorspelbaar maken met slimme technieken op het gebied van condition monitoring en big data. Ruim dertig partners nemen deel. In totaal wordt €12 miljoen geïnvesteerd. Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling EFRO, het ministerie van Economische Zaken, de provincie Noord-Brabant en de gemeenten Tilburg en Gilze-Rijen dragen in totaal € 6,7 miljoen, de rest wordt

	gefinancierd door het bedrijfsleven.
Herijking door Topsector van Human Capital Agenda en voortzetting TSC beurzen.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het Topteam heeft in 2015 een nieuwe Human Capital Agenda gepresenteerd. Het Topteam zet in op arbeidsmarktonderzoek naar instroom van chemie gerelateerde mbo-, hbo- en wo-studies, een actieve werving mbo studenten en het aantrekken van scheikunde leraren; ➤ In 2015 zijn 129 topsector chemiebeurzen uitgereikt.
<i>Regeldruk</i>	
Inzet op kwantitatieve en kwalitatieve vermindering van Regeldruk en de samenwerking tussen overheden onderling bij het aanpakken van problemen rondom regeldruk, vergunningverlening en toezicht versterken.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vanuit de stuurgroep maatwerk aanpak regeldruk chemie en de toezichtstafel Chemie is eind 2015 het actieplan 'Maatwerk aanpak Regeldruk Chemie' gepresenteerd. Dit is een actieplan van de ministeries van EZ, I&M, SZW, uitvoeringsorganisaties en branches (VNCI, NRK en VVVF). De geplande acties betreffen de oprichting van een Chemieloket, digitalisering van vergunningen, risico gestuurde aanpak en vergroting van de uniformiteit van de toepassing en uitvoering van wet- en regelgeving. ➤ Bij het Chemieloket moeten chemische bedrijven en bedrijven die actief zijn met chemische stoffen terecht kunnen met belemmeringen op het gebied van regelgeving, toezicht en uitvoering. Het beheer van het loket ligt bij het EZ/I&M-programma Ruimte in Regels. ➤ I&M en EZ hebben zich ingezet om de regeldruk van onder meer Reach te beperken en om belemmeringen voor de circulaire en biobased economie weg te nemen, onder andere via de interdepartementale programma's "Van Afval Naar Grondstof" (VANG) en "Ruimte in Regels".
<i>Internationaal</i>	
Het kabinet zal blijven samenwerken met Vlaanderen en NRW en met de belangrijkste Europese lidstaten en EC om het concurrentievermogen van de chemische industrie te versterken.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nederland en Vlaanderen hebben een gezamenlijk chemiestrategie opgesteld, waarin de uitdagingen voor de chemische industrie zijn geformuleerd. Op basis van nationaal beleid van zowel Nederland als Vlaanderen wordt een gezamenlijk actiestrategie voorgesteld. Duitsland (Noordrijn-Westfalen) zal na het finaliseren van de strategie ook worden betrokken.